

GOŃCIEC CZĘSTOCHOWSKI

DZIENNIK POLITYCZNY, SPOŁECZNY, EKONOMICZNY I LITERACKI.

CENA PRENUMERATY: Miesięcznie z przesyłką pocztową 3 zł. Dla odbiorców w miasto na miesiąc 1 zł. 25 gr. Cena półroczną numerów 10 groszy. Konto czekowe w Poznańsk **10226.**

REDAKCJA I ADMINISTRACJA
Częstochowa, ul. W. Marji 22, Tel. 233, Skrz. poczt. 45
Redaktor lub jego zastępca przyjmują codziennie z wyjątkiem dni świątecznych od godz. 12-2 po poł.
Reklamy nadesłanych bez kwoty zwraza.

CENY OGŁOSZEŃ: Za wiersz milimetrowy przed tekstem 40 gr. W tekście i za tekstem 20 gr. Drobne ogłoszenia z ogłoszenia zamiejscowe i matrymonjalne 50 proc. drożej. Ogłoszenia zagraniczne 120 proc. drożej. W numerach świątecznych i niedzielnych cena 25 proc. droższa. Ogłoszenia składowe, fantazyjne, wytworne i bilansowe a 100 proc. droższe.

Dziesięć lat rządów czeskich na Śląsku Cieszyńskim.

Dnia 28 lipca 1930 r. upłynęło 10 lat od pamiętnej decyzji Rady Ambasadorów w Paryżu, która ustaliła granicę państwową polsko-czechosłowacką na Śląsku Cieszyńskim, na Spiszu i na Orawie. Na Mazurach w wyniku nieomyślnego plebiscytu przydzielono do Niemiec setki tysięcy nieświadomionej ludności polskiej, zaś na Śląsku Cieszyńskim wcielono do organizmu obcego państwa 150-tysięczną rzeszę najbardziej narodowo uświadomionej i gorąco pragnącej przyłączenia do Polski ludności polskiej bez plebiscytu. Polska ludność Śląska Cieszyńskiego zawsze solidaryzowała się z resztą narodu w sprawach narodowych. W roku 1914 Śląsk Cieszyński własnym kosztem wystawił i zaopatrzył legion, złożony z 500 ludzi. Śląsk Cieszyński wybierał do parlamentu austriackiego tylko uświadomionych Polaków. Już w roku 1917 na zgromadzeniu polskich posłów parlamentarnych i sejmowych w Krakowie poseł Tadeusz Rezer imieniem Śląska zgłosił przynależność do niepodległej Polski. Ludność polska na olbrzymich manifestacjach w Orlowie, Boguminie i Cieszynie, jednomyślnie i wśród o-

gromnego entuzjazmu deklarowała zgodnie z duchem zasad Wilsona swoją wolę przynależenia do wolnej i niepodległej Polski.

Sprawa granic polsko-czeskich na Śląsku została zdawalaby się uregulowana definitywnie. Miejscowe społeczeństwo oczekiwało od rządów praskiego i warszawskiego ostatecznego uznania stanu faktycznego. Tymczasem polskie oddziały zbrojne wyruszyły na pomoc zagrożonemu Lwowowi. Czesi wykorzystali tę chwilę i bez jakiegokolwiek wypowiedzenia wojny napadli na Śląsk w dniu 23 stycznia 1921 r., i to w momencie, kiedy już rozpisano tutaj wybory do Sejmu warszawskiego. Cała miejscowa ludność robotnicza i rolnicza chwyciła za broń, ale przemoc zatrzymała. Oddziały polskie zmuszone były cofnąć się na linję Wisły, kiedy zaś nadeszły posiłki, rozeszła się wiadomość o zawarciu ugody paryskiej z dnia 3 lutego 1919 r. pomiędzy przedstawicielami rządu polskiego i czeskiego. Ugoda usankcjonowała gwałt dokonany, bo pozostawiła pod okupacją wojskową czeską odcinek kolei kozyckozko-bogumińskiej na północ od Cieszyna oraz całe zagłębie ostrawsko-karwińskie. Plebiscyt

miał zadecydować o politycznych losach kraju.

Znane są plebiscytowe dzieje Śląska Cieszyńskiego. Ludność polska, pozostająca pod okupacją czeską, wytrwała pomimo licznych gwałtów czeskich, wyrzucania Polaków z mieszkań, bojówek czeskich, przy polskości. Aljańska komisja plebiscytowa zwała kała z przeprowadzeniem plebiscytu. Faktem jest, że rząd polski, jak i czeski deklaracją w Spaa z dnia 10. VII. 1920 r. rzekły się plebiscytu, zgadzając się na to, aby Rada Ambasadorów rozstrzygnęła kwestię granic na Śląsku Cieszyńskim.

Rozstrzygnięcie nastąpiło w momencie najtragiczniejszego dla Polski. W chwili, kiedy bolszewicy zbliżali się pod Warszawę, czynniki nieprzychylnie Polsce wzięły górę. Dnia 28 lipca 1920 r. konferencja Ambasadorów ogłosiła tekst decyzji, oddającej według austriackiego spisu ludności z roku 1910 — 140,368 Polaków, osiedlonych na odwiecznie polskim obszarze etnograficznym, pod władzę obcego narodu. Decyzja ta spadła na ludność polską na Śląsku jak grom z jasnego nieba i wiołała wszędzie rozpacz i nieopisaną przygnębienie. Na takie nagrywanie się z zasady samostanowienia narodów nikt nie był przygotowany.

Wszelkie protesty przebrzmiały bez echa. W dniu 10 sierpnia

rozpoczęła się okupacja czeska części kraju przyznanej Czechosłowacji. Znane są powszechnie dalsze dzieje. W pierwszych latach rząd czeski gwałtem dążył do czehizacji ludności polskiej. Na wniosek b. delegata rządu czosłowackiego przy komisji aljańskiej dr. Matousam przedłożono ministrowi Benesowi, a zaprobowany przez konferencję międzyministerjalną, zaczęto konsekwentnie wprowadzać w czyn zasady stworzenia hegemonii żywiu czeskiego na Śląsku. Rucano kłamliwe hasło, że na Śląsku niema Polaków, a są tylko spolszczeni Morawcy, których trzeba nawrócić na łono prawowitego narodu czeskiego. We wszystkich gminach polskich znie siono wydziały gminne, a na ich miejsce ustanowiono mianowanych czeskich komisarzy rządowych. Stan ten trwał całe trzy lata. Czas jakiś zdawało się, że wybiła ostatnia godzina dla Polaków w Czechosłowacji. Ale stało się inaczej. Akcja wywołała kontrakcję. Ludność polska zjednoczyła się, skonsolidowała pod każdym względem i od pewnego czasu zaczyna z powrotem zdobywać utracone pozycje. Czynniki rządowe przekonują się, że żadne środki gwałtu nie potrafią wy narodości uświadomionego ludu polskiego i zmieniały taktykę. Pod wielu względami nastąpiła zmiana na lepsze.

Ale w niezliczonych jeszcze dziedzinach ludność polska w Czechosłowacji traktowana jest jako obywatel II-ej kategorii. Działniakom tysięcy Polaków niesłusznie odmawia się obywatelstwa czechosłowackiego. Miejscowe społeczeństwo musi utrzymywać prywatnie znaczną część szkolnictwa, które w myśl ustawy szkolnej powinna obarczać budżet państwa. W gminach czysto polskich metodami przekupstwa, gróźb i obojętności zmusza się dzieci polskie, zmusza się zależną ekonomicznie ludność polską do zapelniania swoimi dziećmi czeskich szkół mniejszościowych, dla których buduje się wspaniałe pałace szkolne. Na kopalniach, hutach, na kolejach, w lasach państwowych, napędza się robotnika polskiego do nacjonalistycznych organizacji czeskich.

W dziesięciolecie rocznicy podziału Śląska Cieszyńskiego cały naród polski winien złożyć hold bohaterstwa rodakom naszym w Czechosłowacji, którzy tyle ofiar ponieśli dla polskości. Dalecy jesteśmy od jakiegokolwiek ingerencji w wewnętrzne stosunki czosłowackie. Stosunki nasze a tem państwem układają się jaknajpomyślniej. Ale właśnie w interesie szerszego i na realnych faktach opartego zblżenia polsko-czeskiego leży jak najrychlejsze usunięcie krzywd, wyrządzonych dotychczas mniejszości polskiej w Czechosłowacji.

W pierwszych 10-ciu latach
winna każda matka dziecko swe myć i kąpać tylko za użyciem czystego i łagodnego
MYDŁA DLA DZIECI NIVEA
Dziecko będzie jej za to wdzięczne, gdyż zaoszczędzi sobie w przyszłości wiele kłopotów o zachowanie dobrej cery. Mydło Nivea jest wybrane według przepisów lekarskich specjalnie dla wrażliwej skóry dziecka.
Cena: Zł. 1.50

Opaloną zdrową cerę
posiada każdy, kto przed kąpielami słonecznymi i powietrznymi do natarcia skóry używa
KREM NIVEA
Czynić to należy również w dni pochmurne, ponieważ wiatr i światło powietrza przysychają się do opalenia skóry. Ciało winno jednakże być suche. Jeśli wystawia się je na bezpośrednie działanie słońca. Nie zapomnijcie o poprzednim natarciu kremem Nivea, w ten sposób bowiem usuwamy niebezpieczeństwo bolesnego spalenia skóry. Krem Nivea jest jedynym kremem, zawierającym aucery. Na tem właśnie polega jego skuteczność.
Pudełka po zł. 0.40 do 2.60 Tubki po zł. 1.35 i 2.35
Wyrób krajowy firmy PEBECO, sp. z o.o.p. w Katowicach

Sowiety zalecają się do kapitalistów

Moskwa. — „Izwiestia” poświęcają w ostatnim numerze wstępny artykuł zagadnieniom ekonomicznym pomiędzy Związkiem Sowieckim i światem kapitalistycznym, „Izwiestia” z uznaniem witają decyzję St. Zjednoczonych, odwołującą wydatne poprzednie zakazy wwozu sowieckiej masy drzewnej do portów amerykańskich, jak również postanowienia rządu włoskiego o wydatnem kredytowaniu sowieckich zakupów. Organ moskiewski nazywa obie decyzje przejawami gospodarczego rozsądku.

Poruszając następnie sprawę starych długów „Izwiestia” przypominają, iż rząd sowiecki oddawa gotów był uregulować częściowo stare carskie zobowiązania, spłacając je w formie zwiększo-

akcji, który, jak się w kołach angielskich obawiają, doprowadzi do nowych starć. Kongres wyzywa do wznowienia akcji bojkotowej stawiania posterunków bojkotowych, występujących przeciw ustawom i rozporządzeniom władz.

W Sukkur, w prowincji Sind, przyszło w ubiegłą niedzielę do krwawych rozruchów między Hinduami i mahometanami, w których było 12 zabitych i 150 rannych.

We wtorek rozruchy powtórzyły się. Było znowu dwu zabitych i sześciu rannych.

Policia przy użyciu broni rozpedziła walczących, zabijając jednego człowieka i aresztując dwadzieście osób.

Położenie jest bardzo poważne.

Różne szumowiny chciały rozruchy wyzskać do rabunków i plądrowania.

Z Hajdarabadu wysłano do Sukkur dwie kompanie wojska.

Wszystkie ulice główne i gmachy publiczne są obsadzone karabinami maszynowymi.

Zgłosiło się wielu ochotników z pośród ludności europejskiej na pomoc wojsku.

London. — Z Hiszar w Pendżabie donoszą, że pewien Hinduś zabił jedenastu i poranił ciężko czterech mahometan.

Hindus uw, uzbrojony w karabin, chodził od sklepu do sklepu i wymierzywszy z karabinu do właściciela, zapytywał: „Czy mahometanin?” Nie otrzymując natychmiast odpowiedzi, strzelał do napaźniętego z karabinu.

TELEGRAMY

NOWY MEMORJAŁ PANEUROPEJSKI BRIANDA.

Paryż. — „Petit Parisien” pisze, że po nadejściu odpowiedzi wszystkich państw, zapytywanych o opinie w sprawie memorjału Brianda, nie już nie przeszkadza Briandowi w nowem opracowaniu tego memorjału przed najbliższą sesją Ligi Narodów.

Na Quai d'Orsay opracowano już kilka projektów, które następnie Briand zadał.

GANDHI I JEGO WSPÓLPRAWNICZY W WSPÓLNYM WIZIENIU.

London. — Wicekról Indii udzielił pozwolenia władzom wzięciennym w Allahabad, aby odpro-

Nowe krwawe rewolty w Indiach

Zacięte walki mahometan z Hinduami.

London. — Na znak protestu przeciw aresztowaniu członków kongresu hinduskiego w Bombaju, tłum, złożony z trzystu Hinduśców, wdari się w Allahabadzie do budynku szkolnego, niszcząc urządzenie i pałac je.

Nauczycieli i służący szkolny zostali poturbowani. Zaalarmowana policja aresztowała kilkunastu napastników.

Zarząd więzienia w Bihar mu-

Bank Śląski-Banque de Silesie S. A.

Spółka Akcyjna

Oddział w Częstochowie

Zawiadamia, że biura Banku, mieszczące się przy ulicy Aleja II Nr. 18, przeniesione zostaną z dniem 12 sierpnia 1930 roku do nowego lokalu przy ulicy Aleja II Nr. 26, I-e piętro.

W związku z powyższym, biura Banku w dn. 9 i 11 b. m. będą nieczynne.

Weksle płatne dnia 9 i 11 b. m. mogą być wykupione w dniu 13 sierpnia r. b. do godziny 12 w południe.

